

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de către Comisia Electorală Centrală,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea actului defavorabil,

împotriva hotărârii din 29 august 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 3ra-634/25
PIGD 2-25122977-01-3ra-01092025*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul autorității publice recurente cu decizia primei instanțe nu constituie un temei de casare a ei.

Curtea de Apel Centru – jud. V. Sîrbu, L. Bagrin, A. Cașcaval

02 septembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de către Comisia Electorală Centrală,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. În data de 26 august 2025, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a depus la Curtea de Apel Centru acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând:

- anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3853 din 24 august 2025, prin care s-a respins cererea de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, înregistrată la Comisia Electorală Centrală sub nr. CEC-7/21806 din 17 august 2025;
- obligarea Comisiei Electorale Centrale să emită un act administrativ favorabil și să admită cererea de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, înregistrată cu nr. CEC-7/21806 din 17 august 2025, cu cererea privind confirmarea doamnei Chesari Svetlana, în calitate de reprezentant în Comisia Electorală Centrală și a doamnei Bejenari Ala, în calitate de persoană responsabilă de finanțe (trezorier) din partea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”.

2. În motivarea acțiunii Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a menționat că, la 17 august 2025, președintele partidului, Chesari Svetlana a depus la Comisia Electorală Centrală cererea privind înregistrarea listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova din partea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, cu anexa:

- Procesul-verbal nr. 1 al ședinței Biroului Permanent Central al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 01 august 2025;
- Procesul-verbal nr. 3 al ședinței Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025;
- Lista de candidați în limba română, inclusiv versiunea electronică a listei;
- Lista nominală a membrilor organului responsabil pentru desemnarea candidaților la funcția de deputat, care au participat la ședințele unde s-a luat decizia de a desemna lista de candidați;
- Actul ce confirmă componența numerică și nominală a organelor responsabile pentru desemnarea listei de candidați la funcția de deputat;
- Datele biografice ale candidaților;
- Declarațiile candidaților privind consimțământul de a candida pentru funcția de deputat
- Declarațiile de avere și interese personale ale candidaților pentru ultimul an înainte de alegerile parlamentare;
- Declarațiile candidaților pe propria răspundere în condițiile art. 68 alin. (1) lit. f) Cod electoral
- Copiile de pe actele de identitate ale candidaților;
- Simbolul electoral în variantă electronică și pe suport de hârtie;
- Descrierea simbolului și declarația pe propria răspundere privind utilizarea cu titlu gratuit a simbolului electoral în alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025;

- Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice din 30 iulie 2025 (în copie);
- Cererea privind confirmarea doamnei Chesari Svetlana în calitate de reprezentant în Comisia Electorală Centrală;
- Cererea privind confirmarea doamnei Bejenari Ala în calitate de persoană responsabilă de finanțe (trezorier).

3. Cererea respectivă, cu anexele indicate supra, a fost perfectată, prezentată Comisiei și însoțită cu copiile actelor strict conform modelului de cerere (*anexa nr. 1 la Regulamentul CEC nr. 1204/23*) și strict conform modelului procesului-verbal al organului responsabil pentru desemnarea candidaților pentru partide politice/blocuri electorale cu modelul de Lista a candidaților (*anexa nr. 3 la Regulamentul CEC nr. 1204/2023*). Aceste înscrisuri probatorii dovedesc faptul că cererea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 17 august 2025, este în absolută conformitate cu prevederile legale și cu modelele actelor elaborate de Comisia Electorală Centrală.

4. Însă, Comisia Electorală Centrală de la bun început a manifestat un comportament inechitabil și a aplicat duble standarde față de Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, or, la 22 august 2025, ora 17:20, în afara orelor de lucru, la poșta electronică a partidului a parvenit un demers, prin care Comisia Electorală Centrală în mod absolut abuziv și neîntemeiat a solicitat suplimentar acte, care reieșind din alte hotărâri publicate pe portalul instituției, nu au fost solicitate de la alte partide politice, care au depus acte absolut similare celor depuse de către Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”.

5. De altfel, potrivit hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3828 din 21 august 2025, s-a admis cererea Partidului Politic „Liga Orașelor și Comunelor” și prin hotărârea nr. 3850 din 24 august 2025, Comisia a admis cererea Partidului Liberal, și alte partide, selectate în mod neînțeles, or, de la aceste partide nu au fost solicitate suplimentar nici un fel de hotărâri fie a birourilor fie a consiliilor partidelor politice.

6. Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a subliniat că, prin demersul din 22 august 2025, Comisia Electorală Centrală a comunicat că pentru a fi emis actul administrativ solicitat, urmează a fi clarificate anumite aspecte și înlăturate neconformitățile identificate în procesul de verificare a documentelor însoțitoare, prezentate Comisiei Electorale Centrale și anume specificând că:

- ✓ Lista de candidați la funcția deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” în limba română, inclusiv versiunea electronică transmisă Comisiei, nu este insolită de mențiunea expresă a procesului-verbal la care aceasta se referă; la acest aspect Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a susținut că această listă a fost anexată la procesul-verbal al Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 și, în mod evident, conform statutului, a fost anexată la cererea din 17 august 2025, or, anume consiliul este împuternicit să aprobe/să desemneze lista candidaților, mai mult, acesta mențiune nu există în anexa nr. 3 la Regulamentul CEC nr. 1204/23.
- ✓ Conform art. 4.68 și 4.74 din Statutul Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, hotărârile Consiliului Național și ale Biroului Permanent Central se adoptă cu majoritatea simplă a membrilor prezenți. Potrivit proceselor-verbale prezentate, rezultă că nu au fost

transmise către Comisie următoarele hotărâri: hotărârea Biroului Permanent Central al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 01 august 2025 *”Cu privire la perfectarea și aprobarea proiectului Listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova pentru alegerile din 28 septembrie 2025, care urmează a fi propusă spre aprobare/desemnare Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”*”; hotărârile adoptate de Consiliul Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” în ședința din 09 august 2025;

- ✓ Cererea privind confirmarea reprezentantului în Comisia Electorală Centrală nu este însoțită de declarația pe propria răspundere privind inexistența oricăror situații de incompatibilitate prevăzute la pct. 11, din Regulamentul cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali participanților la referendum, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3636/2025;

Însă, reclamantul a menționat că declarația în cauză lipsește în modelul de cerere (*anexa nr. 1 la Regulamentul CEC nr. 1204/23*).

- ✓ La cererea cu privire la confirmarea persoanei responsabile de finanțe (trezorier) în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (3) Cod electoral nu sunt anexate: a) declarația că persoana desemnata nu deține funcții de demnitate publică.

7. În vederea executării solicitărilor menționate, la 23 august 2025, ora 13:45, președintele Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, a înaintat la Comisia Electorală Centrală o cerere înregistrată sub nr. 14 din 23 august 2025, la care a anexat:

- Lista candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova cu mențiunea procesului-verbal al ședinței Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din data de 09 august 2025 (*5 file, în limba română, inclusiv în versiunea electronică pe e-mail/card de memorie*);
- Hotărârea nr. 1 a Biroului Permanent Central al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 01 august 2025 cu privire la aprobarea proiectului Listei de candidați la funcția de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, la alegerile din 28 septembrie 2025, pe 1 filă, în limba română, inclusiv anexa pe 5 file;
- Anexa nr. 2 la procesul-verbal al ședinței Biroului Permanent central din 01 august 2025 pe 5 filă, în limba română;
- Hotărârea nr. 1 a Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 cu privire la aprobarea/desemnarea Listei candidaților la funcția de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, pentru alegerile din 28 septembrie 2025, pe 1 filă, în limba română, inclusiv anexa pe 5 file;
- Hotărârea nr. 2 a Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 cu privire la desemnarea lui Chesari Svetlana, ca reprezentant al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” în Comisia Electorală Centrală, pe 1 filă, în limba română;
- Hotărârea nr. 3 a Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 cu privire la aprobarea simbolului și sloganului Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, pe 1 filă, în limba română;
- Hotărârea nr. 4 a Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 cu privire la desemnarea lui Bejenari Ala, ca responsabilă de finanțe (trezorier) al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, pe 1 filă, în limba română;
- Hotărârea nr. 5 a Consiliului Național al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 09 august 2025 cu privire la desemnarea lui Chesari Svetlana, ca persoană împuternicită de a depune documentele din partea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” în condițiile capitolului V din regulamentul Comisiei Electorale Centrale privind

particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile parlamentare, pe 1 filă, în limba română;

- Anexa nr. 2 la procesul-verbal al ședinței Consiliului National din 09 august 2025 pe 1 filă, în limba română;
- Declarația pe propria răspundere privind inexistența situațiilor de incompatibilitate a reprezentantului Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” - Chesari Svetlana la Comisia Electorală Centrală, pe 1 filă, în limba română;
- Declarația persoanei desemnate în calitate de responsabilă de finanțe (trezorier) al Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” - Bejenari Ala precum că nu deține funcții de demnitate publică, pe 1 filă, în limba română;
- Copia diplomei de licență a lui Bejenari Ala, pe 1 filă, în limba română;
- Declarațiile de avere și interese după cum urmează: Nr. 5 - Bobeica Ioana, pe 6 file; Nr. 10 - Macari Andrei, pe 6 file; Nr. 18 - Cucereanu Gheorghe, pe 6 file; Nr. 19 - Mejinschi Vadim, pe 6 file; Nr. 23 - Gușan Roman, 6 file; Nr. 25 - Nicolaescu Ion, pe 6 file; Nr. 28 - Butnari Angela, pe 6 file; Nr. 30 - Turuta Adrian, pe 6 file; Nr. 44 - Bunescu Alexandru, pe 6 file; Nr. 51 - Popa Ruslan, pe 6 file;
- Declarațiile pe propria răspundere privind lipsa interdicțiilor după cum urmează: Nr. 22 - Porubin Larisa, pe 1 filă; Nr. 27 - Cusursuz Oleg, pe 1 filă.

8. Astfel, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a susținut că, deși s-a conformat în totalitate cerințelor Comisiei Electorale Centrale, prezentând toate actele și declarațiile cerute prin demersul nr. 8584 din 22 august 2025, prin hotărârea nr. 3853 din 24 august 2025, publicată pe portalul Comisiei Electorale Centrale și recepționată prin e-mail la 25 august 2025, ora 13:43, a fost respinsă cererea de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înaintată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, înregistrată sub nr. CEC-7/21806 din 17 august 2025.

9. Cu referire la aspectele descrise în hotărârea nr. 3853 din 24 august 2025, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a menționat că, Comisia Electorală Centrală a reținut următoarele: *„la examinarea setului de documente aferent neconformităților constatate în procesul de examinare a dosarelor candidaților desemnați, prezentat prin răspunsul nr. CEC-7/22098 din 23 august 2025, s-a stabilit că în declarația de avere și interese personale a candidatului de la poziția nr. 18 nu au fost înlăturate neajunsurile comunicate”*.

10. La acest aspect Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a evidențiat că în demersul Comisiei Electorale Centrale din 22 august 2025, nu i-a fost comunicat sub nici o formă despre neajunsurile candidatului sub nr. 18 în declarația de avere și interese.

11. Comisia Electorală Centrală la fel a reținut că *„în conformitate cu informația prezentată de autoritățile administrației publice centrale, prin prisma art. 16 alin. (2) Cod electoral, persoana de la poziția nr. 20 din lista de candidați, ar fi fost condamnată în baza art. 207 Cod penal. În urma examinării listei membrilor de partid prezentată de către Chesari Svetlana, la situația din 15 august 2025, candidatul de la poziția nr. 20 are statut de membru al partidului respectiv. În conformitate cu prevederile pct. 3. 4 lit. a) din Statutul Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, nu poate fi membru de partid o persoană condamnată printr-o sentință de judecată irevocabilă pentru comiterea unei infracțiuni cu intenție. Din informația prezentată de organele de resort, în condițiile art. 16 alin. (2) lit. c) Cod*

electoral, se atestă faptul că persoana vizată a executat pedeapsa penală, ceea ce atestă faptul emiterii în privința acesteia a unei sentințe irevocabile. Astfel, se constată faptul că solicitantul înregistrării listei de candidați, desemnând în calitate de membru de partid o persoană condamnată irevocabil, a neglijat propriile prevederi statutare, ceea ce atestă caracterul neavenit al candidatului în lista prezentată și a cest fapt duce în mod implicit la excluderea acestuia în procedura administrativă de examinare a admisibilității prezentate”.

12. La afirmația cu referire la persoana de la poziția nr. 20, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a remarcat că, în ziua aderării la partid, candidatul de la poziția 20 a comunicat despre acest fapt și a prezentat caziere judiciare, care însă conțin datele eronate, în contradicție cu certificatul nr. 122 din 15 august 2025, eliberat de Biroul de Probațiune Chișinău a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției RM, prezentat partidului, prin care se atestă și se confirmă că cetățeanul Bria Petru, condamnat pe data de 08 iunie 2017 prin decizia Curții de Apel Chișinău, în baza art. 207, art. 362¹ alin. (3), art. 84 alin. (1) din Codul penal la o pedeapsă pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități de administrare și gestionare a societăților comerciale în domeniul sportului și turismului pe un termen de 4 ani, conform art. 90 din Codul penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 ani, prin care se confirmă că a fost exclus din evidența în temeiul expirării termenului pe 08 iunie 2021.

13. Astfel, antecedentele penale în privința lui Bria Petru sunt stinse începând cu data de 08 iunie 2021 și în ziua aderării la Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, cât și în perioada includerii în lista candidaților la funcția de deputat în parlamentul Republicii Moldova, avea și are dreptul de a înainta candidatura sa, inclusiv prin prisma dreptului de vot și dreptului de a fi ales, garantat de art. 38 al Constituției RM.

14. Mai mult, Bria Petru nu poartă nicio răspundere pentru informațiile eronate ale Serviciului Tehnologii Informaționale al MAI, conform datelor din caziere judiciare din 11 august 2025 și 08 februarie 2024, prin care nu s-a reflectat informația de la Biroul de Probațiune Chișinău a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției, expediată către STI al MAI în luna iunie anului 2021, mai mult toate aceste fapte au fost verificate de către Comisie, reieșind din materialele cauzei.

15. Comisia Electorală Centrală a mai reținut că „potrivit pct. 3.8 lit. b) din Statutul Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, faptul condamnării membrului de partid duce la excluderea acestuia din rândurile membrilor săi, nefiind necesar caracterul irevocabil al sentinței. În conformitate cu art. 25 alin. (2) Cod de procedură penală, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, precum și supus unei pedepse penale, decât în baza hotărârii definitive a instanței de judecată, adoptată în condițiile prezentului cod. În corespundere cu art. 466 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel rămân definitive la data pronunțării deciziei în apel. Astfel, din cele constatate în prezenta procedură administrativă rezultă că în privința candidatului de la poziția nr. 8 de pe listă, la data 21 februarie 2024 Judecătoria Bălți, sediul

central a emis sentința, prin care l-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal (falsificarea cazierului judiciar) cu eliberarea de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, soluția în cauză fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 iulie 2024”.

16. Cu referire la acest aspect, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a menționat că Rusu Virgiliu, a comunicat acesta situație la data când a aderat la partid, or, în altă ordine de idei, este important faptul că acesta nu a săvârșit infracțiuni cu intenție, fiind învinuit și eliberat de răspunderea penală nu pentru confecționarea cazierului judiciar, ci pentru deținerea sau folosirea acestuia, neștiind că acest cazier este falsificat. De altfel, acest cazier i-ar fi fost eliberat către STI al MAI, și respectiv, nici nu a recunoscut vina, a contestat cu apel și recurs (care încă nu a fost examinat de către Curtea Supremă de Justiție).

17. Mai mult, reprezentantul partidului a relevat că la cerere a anexat hotărârea instanței de fond și instanței de apel cu cazier detaliat din 08 august 2025, care conține date eronate, deoarece Rusu Virgiliu nu a fost și nu este bănuit, învinuit sau inculpat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192 alin. (2) Cod penal „Pungașie”, așa cum este indicat greșit în cazierul CJVA-25-039965 din 08 august 2025.

18. Respectiv, ca și în situația anterioară, Rusu Virgiliu nu poartă nicio răspundere pentru erorile comise de către colaboratorii STI al MAI, și condamnarea contestată în privința acestuia nu este irevocabilă, mai mult, infracțiunea a fost săvârșită prin imprudență și nu cu intenție.

19. Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a evidențiat că conform art. 16 alin. (2) lit. c) din Codul electoral, care a stat la baza excluderii abuzive a candidatului cu nr. 20 din lista prezentată de partidul politic, care chipurile a adus la necorespunderea cotei minime de reprezentare de 40 % pentru ambele sexe proporționalității a fiecărui gen de 40%, nu poate fi luată în considerare după restabilirea de către instanța a dreptului vătămat al candidatului cu nr. 20 în Lista candidaților la funcția de deputat în Parlament, pentru alegerile din 28 septembrie 2025, prezentată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”.

20. Totodată a menționat că, potrivit art. 16 alin. (2) lit. c) din Codul electoral, persoanele care sunt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție. Organele electorale sunt informate despre existența antecedentelor penale de către organele Ministerului Afacerilor Interne și/sau de către Autoritatea Națională de Integritate și Ministerul Justiției, în limita competențelor.

21. Așadar, nici candidatul cu nr. 20 și nici candidatul cu nr. 8, din lista Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică”, nu cad sub incidența normei enunțate, respectiv, instanța urmează se anuleze actul administrativ defavorabil și să oblige autoritatea emitentă să admită cererea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” cu emiterea unei hotărâri privind admiterea cererii Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” din 17 august 2025, completată prin cerere din 23 august 2025.

22. Suplimentar, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a reiterat prevederile art. 21, art. 36 din Codul administrativ și a susținut că, conform jurisprudenței CtEDO, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanța de judecată are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (*Hirro Balani vs Spania* 09 decembrie 1994; *Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29 mai 1997*).

23. Cu referire la principiul legalității, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a menționat că acesta are drept consecință obligativitatea respectării legilor inclusiv de către forul legislativ suprem al statului, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice private, ci autorităților și instituțiilor publice.

24. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate.

25. O trăsătură esențială a statului de drept este subordonarea rigidă a tuturor inclusiv a instituțiilor statale, normelor clare, previzibile și prestabilite ale dreptului. Principiul legalității ca componentă a principiului supremației dreptului, sub aspect formal, presupune că, autoritatea publică trebuie să fie investită cu competențe prin lege, să organizeze aplicarea legii și să aplice nemijlocit legea.

26. Astfel, prima cerință a legalității este existența legii care reglementează activitatea administrativă a autorității publice prin care își realizează competențele, în special când este vorba de activitate administrativă discreționară și obligația autorităților publice de a desfășura activitatea administrativă discreționară corespunzător scopului legii.

27. În acest sens, legea care stabilește discreția trebuie să determine, de asemenea, limitele discreției acordate autorității cu suficientă claritate, având în vedere scopul pentru care atribuțiile legale a autorității au fost reglementate pentru evitarea desfășurării unei activități administrative arbitrare.

28. Având în vedere cele expuse, orice limitare a exercitării drepturilor și libertăților persoanelor trebuie evaluată din punct de vedere al legalității acesteia, în același rând, din jurisprudența CEDO rezultă că existența și calitatea legii este supusă controlului Curții sub două condiții cumulative. Prima, existența legii, se apreciază în sens material: să existe, să fie în vigoare la momentul ingerinței, să statueze asupra garanțiilor adecvate și să prezinte un minim de efectivitate (aspectul formal). Cea de-a doua, atestă compatibilitatea legii cu preeminența dreptului și impune cerințele de accesibilitate și de previzibilitate (*Leander vs Suedia*, 26 martie 1997; *Loizidou vs Turcia*, 23 martie 1995). Legislația națională trebuie să fie clară, previzibilă și suficient de accesibilă (*Silver și alții vs Regatul Unit*).

29. Cu referire la prevederile art. 25 și art. 29 din Codul administrativ partidul politic a relatat că principiul proporționalității se referă la faptul că măsurile prin care se efectuează o ingerință în drepturile persoanei, ar trebui folosite cu atenție și numai atunci când este cu adevărat urgent. Prin urmare, puterea publică nu ar trebui să intervină în drepturi mai mult decât este necesar. Din aceste motive, principiul proporționalității este adesea denumit „interdicția excesului”, în substanță, principiul proporționalității este un „mijloc de cântărire”, atunci când autoritatea publică intervine prin activitatea administrativă în drepturile persoanei.

30. De asemenea a menționat că testul de proporționalitate se realizează pe verticală și cuprinde anumite elemente. Potrivit algoritmului de verificare a proporționalității, testul eșuează și actul administrativ individual este ilegal, dacă cel puțin lipsește un element. În așa fel, o măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice este proporțională, dacă are un scop legitim; este potrivită; necesară; rezonabilă. În lumina celor invocate supra, reclamantul susține prevederile art. 137 din Codul administrativ, potrivit căruia, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

31. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite doar din motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

32. Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a reiterat că, deși în actul administrativ unde se manifestă puterea discreționară se referă la aspectele care, într-un cadru legal, conferă Comisiei Electorale Centrale o anumită libertate de decizie, acest lucru nu presupune în nici un caz devierea de la litera legii că decizia luată în mod discreționar, trebuie să fie una optimă, să corespundă finalității actului, sensului legislației în vigoare, principiilor generale ale dreptului intern și internațional, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, deci să corespundă scopului urmărit, care alcătuiește esența „dreptului discreționar”, a cărui realizare se efectuează cu respectarea principiilor legalității, oportunității și a echității.

33. Respectiv, Comisia Electorală Centrală în cadrul puterii sale discreționare, având obligația de a explica de ce a adoptat o anumită conduită din mai multe posibile nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul legii. Or, puterea discreționară nu trebuie confundată cu posibilitatea de a acționa arbitrar sau fără control, cum se pare că ar sugera-o utilizarea cuvântului „discreționar”. Subsecvent, atunci când decizia administrativă nu respectă limitele exterioare pe care legea le stabilește puterii discreționare a administrației, intervine excesul de putere, motiv pentru care actul administrativ contestat este unul ilegal.

34. Mai mult ca atât, deosebirile de tratament sunt discriminatorii, ducând la încălcarea art. 14 al Convenției europene. Or, interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale în mod diferit, generează o activitate administrativă neuniformă în cadrul autorității pârâte, ceea ce creează un tratament inegal unor persoane aliate în situații identice. Întrucât autoritatea pârâtă în situații identice tratează stările de fapt în mod diferit, autoritatea publică a creat un climat de insecuritate juridică, ceea ce este în contradicție cu principiul securității juridice. Achiesând la prevederile art. 87 și art. 137 din Codul administrativ, reclamantul deduce că autoritatea publică a acționat cu rea-credință în exercitarea dreptului discreționar, admitând duble standarde în cadrul examinării unor contestații cu obiect similar.

35. În altă ordine de idei, partidul politic a menționat că prin excluderea din lista partidelor persoanelor care pot participa la alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, sunt limitate în drepturi fundamentale și anume dreptul de a alege și a fi alese.

36. Astfel, conform art. 38 din Constituția R. Moldova, voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.

37. De asemenea, dreptul la alegeri libere este garantat și de art. 3 protocolul 1 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Potrivit art. 2 alin. (1) din Constituție, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova. Această suveranitate este exercitată prin alegeri libere. Odată ce o bună parte din cetățeni sunt eliminați abuziv din dreptul său de a candida, atunci o parte din popor este limitat în dreptul său de a alege și exercita partea sa de suveranitate națională, deoarece există o probabilitate mare ca cei pentru care alegătorii au dorit să voteze să fie excluși din procesul electoral. Fiecare alegător trebuie să aibă posibilitatea ca votul său să influențeze alcătuirea corpului legislativ, în caz contrar ar rămâne fără fond dreptul de vot, procesul electoral și, în cele din urmă, ordinea democratică în sine (Riza și alții împotriva Bulgariei).

În ceea ce privește cine se poate prevala de o presupusă încălcare a acestui aspect „pasiv”, Curtea a recunoscut că atunci când legislația electorală sau măsurile luate de autoritățile naționale restrâng dreptul candidaților luați individual de a candida la alegeri pe lista unui partid, partidul respectiv poate în această calitate, să se considere victima unei încălcări a art. 3 din Protocolul de candidații săi (*Partidul Laburist Georgian împotriva Georgiei, Riza și alții împotriva Bulgariei*). Restrângerea dreptului de a candida la alegeri, chiar dacă urmărește un scop legitim, nu trebuie să aibă ca efect înlăturarea caracterului efectiv al acestui drept, deoarece fie condițiile sunt introduse prea târziu ori prea brusc, fie nu sunt suficient de clare.

Cu privire la existența unui echilibru corect între principiile concurente, Curtea a reținut că în Avizul consultativ din 08 aprilie 2022 pentru Curtea Supremă Administrativă a Lituaniei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că la aprecierea proporționalității unei măsuri generale care restricționează exercițiul dreptului de a candida pentru ocuparea unei funcții electivă, trebuie analizate următoarele chestiuni: dacă durata restricției este limitată în timp sau dacă există posibilitatea de a solicita reexaminarea acesteia; dacă restricția se aplică pe baza unor criterii obiective; dacă procedura de aplicare a restricției este însoțită de suficiente garanții apte să asigure protecția împotriva arbitrariului.

38. Partidul politic a atras atenția că art. 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană este diferit de celelalte dispoziții ale Convenției și ale protocoalelor sale care garantează drepturi, deoarece stabilește obligația înaltei Părți Contractante de a organiza alegeri în condiții care să asigure exprimarea liberă a opiniei oamenilor și nu un drept sau o libertate particulară. Curtea Europeană reiterează în cauza Hirst

împotriva Regalului Unit că, marja de apreciere în acest domeniu este largă (Mathieu-Mohin Clerfayt, § 23, § 52, Matthews împotriva Regatului Unit [CG], nr. 24833/94, § 63, CEDO 1999-I, Labita împotriva Italiei [CG], nr. 26772/95, § 201, CEDO 2000-IV și Podkolzina împotriva Letoniei, nr. 46726/99, § 33, CEDO 2002-II).

Există multe modalități de organizare și funcționare a sistemelor electorale și o multitudine de diferențe în Europa, în special în evoluția istorică, diversitatea culturală și gândirea politică, pe care fiecare stat contractant trebuie să o încorporeze în propria viziune a democrației. Totuși, revine Curții Europene o decizie finală privind respectarea cerințelor articolului 3 din Protocolul nr. 1: trebuie să se asigure că limitările nu reduc drepturile în cauză până la atingerea lor în substanța lor și îi privesc de eficiența lor, că urmăresc un scop legitim și că mijloacele folosite dezvăluie nu disproporționate (*Mathieu-Mohin și Clerfayt*, 23, § 52).

39. Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 25/2010 s-a subliniat că legiuitorul are obligația de a crea condiții adecvate pentru realizarea voinței suverane a poporului pe calea exercitării drepturilor electorale de către cetățeni și, respectiv, a formării unor organe autonome și independente ale puterii publice, menite să transpună în viață interesele poporului și să garanteze drepturile și libertățile omului și cetățeanului Republicii Moldova. Importanța alegerilor și respectării dreptului la vot a fost în atenția Curții Constituționale și în alte cazuri:

- 37 potrivit art. 2 din Constituție, suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative.

- 38 Curtea a reținut că suveranitatea națională constă în dreptul poporului de a hotărî necondiționat asupra intereselor sale și de a le promova în formele stabilite de Legea Supremă. Acest principiu constituțional derivă din art. 1 din Constituție, care consacră caracterul suveran al statului.

- 39 potrivit normei constituționale, suveranitatea națională poate fi exercitată de către popor în mod direct, prin participarea la alegerile în Parlament, în autoritățile administrației publice locale, precum și la referendumuri.

- 40 În Hotărârea nr. 15 din 27 mai 2014, Curtea Constituțională a subliniat: 46. [...] în sensul articolului 2 din Constituție, o democrație veritabilă poate fi constituită numai de către popor, prin exercitarea suveranității naționale în mod direct ori prin intermediul reprezentanților săi, aleși în cadrul unui scrutin democratic.

- 41 De asemenea, Comisia de la Veneția, în Codul de bună conduită în materie electorală, adoptat în cadrul celei de-a 52 sesiuni (Veneția. 18-19 octombrie 2002), a relevat următoarele: „Democrația este, la fel ca și drepturile omului și supremația dreptului, unul din cei trei piloni ai patrimoniului constituțional european, precum și ai Consiliului Europei. Ea nu poate fi concepută fără alegeri, respectând un anumit număr de principii considerate democratice.

- 42 Curtea a reiterat că dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (3) și art. 2 alin. (1), urmează a fi corelate cu prevederile art. 38 din Legea Supremă, potrivit căreia, voința poporului constituie baza puterii de stat, aceasta exprimându-se prin alegeri libere, care au loc în mod periodic, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

- 43 Curtea a reținut că dreptul de vot al cetățenilor Republicii Moldova de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, este consacrat expres prin dispozițiile art. 38 alin. (2) din Constituție, fiind unul din drepturile electorale fundamentale.

- 44 Curtea a menționat că realizarea în practică a dreptului de vot al cetățenilor are loc prin participarea la alegerile în Parlament, în autoritățile administrației publice locale, precum și la referendumuri.

- 45 În acest sens, prin Hotărârea nr. 15 din 27 mai 1998, Curtea a reținut că alegerile constituie nu numai un mijloc de exercitare de către cetățeni a drepturilor lor politice, consacrate de Constituție, ci și un mijloc de dotare a instituțiilor unui stat democratic cu o capacitate coerentă de expresie, pentru a face posibilă organizarea unor centre de decizie politică eficiente și în măsură să imprime activității de stat o orientare general ne fragmentată.

- 46 astfel, fiind caracteristice unui stat de drept, alegerile și referendumul sunt instrumente prin excelență ale democrației directe, în care alegătorii își exprimă opțiunea.

- 47. dreptul de vot, fiind un drept fundamental, potrivit art. 4 din Constituție, urmează a fi interpretat și aplicat inclusiv prin raportare la garanțiile instituite în Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția europeană și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care stabilesc că voința poporului este baza puterii de stat.

40. În aceste circumstanțe Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a susținut că prin actul administrativ defavorabil sunt limitate drepturile electorale, deci, actul contestat contravine standardelor și recomandărilor unanim recunoscute, aprobate de Comisia de la Veneția în Codul bunelor practici în materie electorală din 2002.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

41. Prin hotărârea din 29 august 2025 a Curții de Apel Centru s-a admis parțial acțiunea:

- s-a anulat hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3853 din 24 august 2025;
- s-a obligat Comisia Electorală Centrală, să reexamineze cererea Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” de înregistrare a listei de candidați la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, înregistrată cu nr. CEC-7/21806 din 17 august 2025, ținând cont de raționamentele expuse în hotărâre.
- în rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. (f.d. 92,93-117)

42. Instanța de judecată în temeiul art.18, art. 16 alin. (2), art. 27 lit. a), i), s), art. 32 alin. (1), art. 68 alin. (11), art. 68 alin. (3), art. 111 alin. (1)-(6), art. 112 alin. (1) și (2) din Codul electoral, a concluzionat că cererea de chemare în judecată este parțial întemeiată.

43. Curtea de Apel Centru cu referire la neconformitățile menționate în hotărârea contestată, a stabilit că temei de respingere a cererii de înregistrare a listei de candidați, înaintată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, a servit faptele că persoana de la poziția nr. 20 din lista de candidați a fost condamnată în baza art. 207 din Codul penal, iar în privința candidatului de la poziția nr. 8, la data 21 februarie 2024, Judecătoria Bălți, sediul central a emis sentința prin care l-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) din Codul penal cu eliberarea de la răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, soluția în cauză fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 iulie 2024. Drept urmare, constatând necesitatea excluderii candidatului de la poziția nr. 20 pe lista Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” la alegerile Parlamentare din 28 septembrie 2025, Comisia Electorală Centrală a stabilit diminuarea cotei de reprezentare în cazul candidaților începând cu poziția nr. 51 până la poziția nr. 54 (1 candidat de genul masculin și 3 de genul feminin), adică în proporție de 25% față de 75% în afara pragului admisibil de 40% cu 60%,

ceea ce în mod implicit ar atesta caracterul neconform al cererii de înregistrare a listei de candidați.

44. Referitor la aceste neconformități instanța de fond a remarcat că, într-adevăr, potrivit certificatului nr. 122 din 15 august 2025 eliberat de Biroul de Probațiune Chișinău a Inspectoratului Național de Probațiune al Ministerului Justiției RM, se atestă la candidatul sub nr. 20 din listă a fost condamnat în baza art. 207, art. 362¹ alin. (3), art. 84 alin. (1) din Codul penal, însă, având în vedere că, la data de 08 iunie 2021, acesta a fost radiat din evidență ca urmare a expirării termenului stabilit de lege, antecedentele penale ale acestuia sunt considerate stinse.

45. Prin urmare, atât la momentul aderării sale la Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, cât și în perioada includerii în lista candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, acesta avea și are dreptul să își înainteze candidatura. Această concluzie este susținută expres și de prevederile art. 16 din Codul electoral, potrivit cărora nu pot fi alese, persoanele cu antecedente penale nestinse.

46. Completul judiciar a reiterat că, nici în demersul CEC-8/8584 din 22 august 2025 și nici în alte corespondențe dintre Comisia Electorală Centrală și partid nu a fost reflectată o eventuală neconformitate în lista Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” cu privire la antecedentele penale ale candidaților sub nr-le 8 și 20. Prin urmare, nici la etapa depunerii listei și nici în cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale din 24 august 2025, Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” nu a avut posibilitatea efectivă de a-și formula apărarea sau de a corecta pretensele neconformități.

47. În context, Curtea de Apel Centru a reținut că situația candidaților poziționați în listă sub numărul 8 și 20 nu este contră prevederilor art. 16, alin. (2) din Codul electoral, odată ce acestea nu au antecedente penale. La caz, unul din ei fiind eliberat de răspundere penală, iar altul condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și în termenul de probă condamnarea condiționată nu i s-a anulat.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎMPOTRIVA HOTĂRÂRII INSTANȚEI DE FOND

48. În data de 30 august 2025, Comisia Electorală Centrală a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, iar în data de 31 august 2025 a prezent motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Centru din 29 august 2025 și pronunțarea unei decizii prin care acțiunea înaintată de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” împotriva Comisiei Electorale Centrale să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d. 137,140-145)

49. În motivarea recursului Comisia Electorală Centrală a susținut că Curtea de Apel Centru a aplicat greșit prevederile Codului electoral și ale Codului administrativ, extinzând competența sa și substituindu-se atribuțiile conferite prin lege Comisiei Electorale Centrale.

50. În acest sens a menționat că Statutul Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” prevede standarde mai ridicate în privința formării și înaintării listelor de candidați.

51. Astfel, pct. 3.8 lit. b) din Statut consacră expres că simplul fapt al condamnării unui membru de partid, indiferent de stadiul procedurii, atrage excluderea acestuia din rândurile formațiunii, fără a fi necesară așteptarea caracterului irevocabil al sentinței. Or, această formulare evidențiază că entitatea statutară a dorit să instituie o protecție suplimentară, mai riguroasă decât normele de drept comun, pentru a asigura integritatea partidului.

52. În consecință, în cazul de față, faptul că persoana aflată la poziția 20 pe listă a ispășit o pedeapsă penală demonstrează implicit existența unei condamnări irevocabile, aspect care nu mai poate fi contestat. Prin urmare, nu mai este în discuție chestiunea existenței sau inexistenței antecedentului penal, ci însăși realitatea juridică a condamnării definitive.

53. Astfel, partidul a înaintat un candidat al cărui statut contravine în mod direct prevederilor statutare a partidului, prin faptul că nu respectă criteriul integrității prevăzut în statut. Alegerea acestei persoane reflectă o ignorare a normelor interne și subminează principiile de legalitate și credibilitate pe care partidul însuși și le-a asumat.

54. Comisia Electorală Centrală a subliniat că, pentru a putea fi admisă înregistrarea listei candidaților unui partid politic, aceasta trebuie să fie întocmită în deplină concordanță cu procedura prevăzută de propriul Statut.

55. Acceptarea unei asemenea liste ar însemna din partea Comisiei să legitimeze o procedură viciată ab initio, ceea ce ar contraveni nu doar principiului legalității, ci și misiunii sale de garant al corectitudinii procesului electoral.

56. Comisia Electorală Centrală a criticat concluzia instanței de fond precum că prevederile statutare, aparent și cele aferente criteriilor de restricții cu calitate de membru de partid țin exclusiv de administrare internă, deoarece o asemenea ipoteză este în contradicție cu raționamentele subsecvente, precum și ar atesta colizii directe cu principiile unui stat de drept.

57. Totodată, instanța contrar propriilor constatări, reține ca admisibile neconformitățile evidențiate în coraport cu norme statutare expuse în lista de neconformități, pe când în baza raționamentului vizat supra, aceste urma a fi exceptate de la controlul administrativ ca fiind cele de administrare internă. Cu alte cuvinte, aplicând uniform deducția instanței ar reieși, că entitățile de drept privat sunt absolut libere să pretindă la facilități publice cu ignorarea propriilor prevederi statutare, inclusiv cele legate de cvorum, persoane abilitate sau alte proceduri „interne”, ceea ce în mod vădit încalcă ordinea publică, or proceduri interne sunt îndreptate spre influențarea unui interes public și respectiv, fiind aprobate prin înregistrarea la Agenția Servicii Publice sunt imperative pentru respectarea acestora de către deponent.

58. Autoritatea publică recurentă a evidențiat că normele statutare poartă un caracter imperativ pentru partidele politice, respectarea cărora este o precondiție de legalitate a revendicării unui drept oferit de lege, or neglijarea propriilor

reglementări, viciază existență unui asemenea drept pretins contrar normelor aferente, care devin oficiale în urma înregistrării de către Agenția Servicii Publice.

POZIȚIA INTIMATULUI

59. Prin referințele depuse în data de 01 septembrie 2025 Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” și reprezentantul acestuia avocatul Alexandru Grosu au solicitat declararea recursului inadmisibil.

60. În susținerea acestei solicitări Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”, precum și avocatul Alexandru Grosu a reiterat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată precum și argumentele reținute de către Curtea de Apel Centru din hotărârea contestată.

61. Totodată au menționat că Comisia Electorală Centrală prin recursul depus a invocat aceleași circumstanțe și normele de drept, care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat de Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” și anulat de Curtea de Apel Centru.

62. Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” și avocatul Alexandru Grosu au evidențiat că Comisia Electorală Centrală, în toate acțiunile și deciziile sale, își fundamentează activitatea pe principiile statului de drept, acționând cu rigoare și imparțialitate pentru a asigura respectarea deplină a normelor juridice aplicabile. În acest sens, fiecare hotărâre emisă de Comisie este rezultatul unei analize minuțioase a cadrului legal, urmărindu-se evitarea oricăror conflicte de interese și garantarea transparenței în desfășurarea procesului electoral. Comisia își asumă un rol crucial în menținerea integrității instituțiilor democratice, asigurând că toți participanții la procesul electoral respectă regulile și că deciziile sunt luate în mod corect, echitabil, transparent și cu deplină responsabilitate față de interesul public. Astfel, prin aplicarea fără echivoc a prevederilor legale, Comisia contribuie esențial la protejarea și consolidarea încrederii cetățenilor în corectitudinea și legitimitatea procesului electoral ca parte componentă și de bază a creării instituțiilor democratice din RM.

63. Așadar, dreptul de vot, fiind un drept fundamental, potrivit art.4 din Constituție, urmează a fi interpretat și aplicat inclusiv prin raportare la garanțiile instituite în Declarația Universală a Drepturilor Omului. Convenția europeană și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, care stabilesc că voința poporului este baza puterii de stat. Prin prisma celor expuse, reclamantul/intimatul susține că, prin actul administrativ defavorabil sunt limitate drepturile electorale. Deci, actul contestat contravine standardelor și recomandărilor unanim recunoscute, aprobate de Comisia de la Veneția în Codul bunelor practici în materie electorală din 2002.

64. În data de 02 septembrie 2025, ora 10.46 Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică” a prezentat pledoariile în susținerea referinței, indicând că recursul depus este lipsit de fundament juridic solid, Comisia Electorală Centrală în argumentarea recursului a reluat interpretarea faptelor deja examinate și respinse de către Curtea de Apel Centru și nu a indica unde anume instanța de fond ar fi încălcat legea sau ar fi denaturat probele.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

65.Art. 191 alin. (3) și (5) lit. b) din Codul administrativ:

„Curtea de apel Chișinău (Centru) soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Curtea Supremă de Justiție soluționează: cererile de recurs împotriva hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor curților de apel.”

66.Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

67.Art. 245 Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, *dacă legea nu stabilește un alt termen.*”

68.Art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral:

„În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează:

Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva actelor judecătorești ale curților de apel adoptate în cadrul litigiilor electorale.”

69.Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

70.Art. (3) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.”

71.Art. 245¹ din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la

rejudicare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

72. Art. 246 alin. (1) și (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecatori adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

73. Referitor la termenul de depunere a recursului, completul de judecată constată că hotărârea motivată a fost comunicată autorității recurente, prin intermediul poștei electronice, la 31 august 2025, ora 13:25. Recursul nemotivat a fost depus la data de 30 august 2025, iar motivarea recursului la 31 august 2025, ora 16:55, prin urmare cu respectarea termenului legal prevăzut de art. 245 din Codul administrativ, coroborat cu art. 100 alin. (1) din Codul electoral.

MOTIVAREA INSTANȚEI

74. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

75. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevalidativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

76. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

77. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de Comisia Electorală Centrală”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul autorității recurente cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Centru și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că

aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate.

78. Comisia Electorală Centrală, în susținerea recursului a indicat temeiul de admisibilitate prevăzut la art. 245¹ alin. (1) lit. d) din Codul administrativ.

79. Referitor temeiul menționat, Completul de judecată relevă că noțiunea de „hotărâre arbitrară” este definită prin raportare la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și la explicațiile din nota informativă a Legii nr.246/2023. O hotărâre este considerată arbitrară atunci când nu are nicio bază juridică în dreptul intern, nu stabilește legătura între faptele cauzei, legea aplicabilă și soluția adoptată sau este rezultatul unei erori de fapt ori de drept pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o. De asemenea, intră în această categorie hotărârile pronunțate cu bună știință contrar legii, în special în cazul normelor imperative care nu oferă judecătorului marjă de apreciere. Arbitrarietatea presupune o încălcare evidentă și gravă a legalității, iar nu o simplă eroare de judecată. În astfel de cazuri, hotărârea reprezintă o denegare a justiției și afectează fundamental echitatea procedurii.

80. Pe de altă parte, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” presupune că hotărârea se sprijină pe o evaluare eronată și evident nejustificată a probatoriului, iar această evaluare a fost decisivă pentru soluția adoptată. Nu orice greșală în aprecierea probelor atrage admiterea recursului, ci doar acea eroare care este evidentă pentru un profesionist și nu poate fi explicată rațional. Pentru ca recursul să fie admis în temeiul art. 245¹ alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, este necesar ca partea care atacă hotărârea să demonstreze în mod clar existența unei asemenea erori și caracterul ei determinant asupra soluției.

81. În lipsa unor argumente din care să rezulte că hotărârea contestată a fost pronunțată cu încălcarea unei norme imperative sau că soluția se bazează în mod determinant pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, recursul nu poate fi admis.

82. Așadar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul depus de Comisia Electorală Centrală, conține obiecții de fapt și de drept, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Centru, fiind apreciate în mod corespunzător.

83. Criticile recurente, astfel cum sunt formulate, nu se circumscriu niciunui dintre temeiurile de admisibilitate ale recursului prevăzute de art. 245¹ din Codul administrativ și, prin urmare, nu sunt apte să influențeze admisibilitatea acestuia.

84. Faptul că statutul Partidului Politic „Noua Opțiune Istorică” prevede standarde mai ridicate de a fi membru și de a fi inclus în lista de candidați în raport cu Codul electoral, iar persoanele poziționate sub nr. 8 și 20 nu ar urma să se regăsească într-o atare listă, dar fiind condițiile impuse de statutul partidului, nu poate fi acceptat în sensul admisibilității recursului, or, partidele politice în activitatea lor se ghidează nu doar de statutul lor, dar și de legislația Republicii Moldova. Respectarea prevederilor din statut are loc în condițiile legii, iar în caz de constatare a necorespunderii statutului partidului cu prevederile legale, partidele politice sunt obligate să aducă statutul în corespundere cu normele legale, modificându-le și completându-le corespunzător, aspect reglementat de art. 18, alin. (2) din Legea nr.294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.

85. În cazul de față, art. 16, alin. (2), lit. c) din Codul electoral prevede excepția de a candida pentru persoanele care sunt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, nefiind indicată mențiunea excepției de la respectiva lege în cazul că statutul partidului prevede altfel. Deci, cazului urmează a se aplica prevederile art. 16, alin. (2), lit.c) din Codul electoral nu și statutul Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”.

86. În acest sens recursul depus de către Comisia Electorală Centrală nu susține filtrul admisibilității.

87. Pe latura procesuală a recursului, completul mai reține că argumentarea recursului se rezumă în esență la reluarea tezelor de fond, fără o individualizare clară a motivelor de admisibilitate prevăzute limitativ de art. 245¹ din Codul administrativ. Chiar și trecând peste această deficiență și analizând pe fond, criticile se dovedesc nefondate pentru rațiunile expuse.

88. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului autorității recurente la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

89. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

90. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

91. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Centru și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Centru, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

92. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

93. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea

hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

94. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

95. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Comisia Electorală Centrală.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă